

From: Kokko-Herrala Riitta (STM)
Sent: maanantai 28. helmikuuta 2022 13.21
To: STM Kirjaamo
Subject: VL: Eläkesäätiöyhdistyksen kommentit ja huomiot lisäeläkkeitä koskevasta laista
Attachments: Lisäeläkelaki.docx

Hei,

Oheinen minulle saapunut sähköposti kirjattavaksi asialle Vahvaan VN/13707/2019.

Kyseessä ovat kommentit kuulemistilaisuuteen 29.1.2020 ja lakiluonnoksiin.

Tämän voi viedä myös hankeikkunaan asialle STM073:00/2019.

Kiitos

Riitta Kokko-Herrala
Hallitusneuvos, regeringsråd, senior ministerial adviser
Sosiaaliturva- ja vakuutusosasto, Avdelningen för social trygghet och försäkringar, Department for Insurance and Social Security
Sosiaali- ja terveysministeriö, Sosial- och hälsovårdsministeriet, Ministry of Social Affairs and Health
puh/tel + 358 295 163 345

Lähettäjä: Ismo Heinström <ismo.heinstrom@esy.fi>
Lähetetty: perjantai 14. helmikuuta 2020 15.23
Vastaanottaja: Kokko-Herrala Riitta (STM) <riitta.kokko-herrala@stm.fi>
Kopio: Ijäs Hannu (STM) <hannu.ijas@stm.fi>
Aihe: Eläkesäätiöyhdistyksen kommentit ja huomiot lisäeläkkeitä koskevasta laista

Hei,

ohessa on kommenttimme mainitusta laista. Päähuomiomme ja havaitsemamme ongelmat liittyvät

- 1) IORP II direktiivin yhteydessä voimassa olevaan lakiin kirjoitetut soveltamisalarajaukset puuttuvat uudesta laista (alle 100 vakuutetun laitokset joutuisivat lähes kaiken IORP II direktiivin sääntelyn alle). Voimassa olevan lain hallitusten jäsenten fit & proper vaatimukset ovat muuttuneet uudessa laissa ankarammiksi. On myös huomattava, että ainoastaan eläkesäätiöillä ja -kassoilla fit & proper säännösten laiminlyönti on rangaistavaa. Tämä koskee sekä lakisäätteistä, että lisäeläketoimintaa. Vastaavia säännöksiä ei ole vakuutusyhtiölaissa eikä työeläkevakuutusyhtiöitä koskevassa laissa. Asiaa ehkä tulisi vielä selvittää.
- 2) STM:n asetuksen 1352/2006 muutostarve. Siinä on jo nykyään viittauksia pykäliin, joita ei ole olemassa. Mitä tapahtuu asetukselle uuden lain voimaantullessa?
- 3) Lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen sijoitustoimintaa koskevat säännöt ehdotetussa ja voimassa olevassa laissa.

6 luvun 16 § ja 6 luvun 19 §. Yhdellä merkittävällä eläkesäätiöllä oli katteessaan 20 prosenttia tuottavia ja arvokkaita Pohjolan Voiman osakkeita (pysyvä tuotto 6 %) ennen IORP II direktiiviä. 1.1.2019 voimaan tulleen lain pykäläviittausten ja Finanssivalvonnan lupaa koskevan pykäläviittauksen puuttumisen johdosta määrä putosi kaikille yllättäen 10 prosenttiin. Asia havaittiin vasta viime joulukuussa Finanssivalvonnessa. Ehdotetussa laissa määrä putoaisi ilman mitään kattamismahdollisuuksia välittömästi 2 prosenttiin. **Toivomme todella, että asiaan löydetään järkevä ja kohtuullinen ratkaisu** ja että eläkesäätiön strategisesti pitämää arvokasta omaisuutta voitaisiin edelleen käyttää eläkevastuun kattamiseen. Jos omaisuutta ei voida käyttää eläkevastuun kattamiseen lisää se myös merkittävällä tavalla paineita koko eläkesäätiötä kohtaan, joka on kuitenkin kohtuullisen kokoinen ja merkittävä AB-eläkesäätiö.

- 4) Monet lain soveltamisalan (eläkesäätiö- ja eläkekassatoiminnan) vastaiset ja muut kuolleeksi jäävät pykälät, jotka on tarpeettomasti sisällytetty/jätetty lakiin. Laissa mm. edellytetään, että vakavaraisuuspääomasäännöksiä noudattavan eläkelaitoksen tulisi laskea vakavaraisuuspääomaa matkavakuutusten, avioliiton ja syntymän varalta muodostettuja vakuutuksia varten rangaistuksen uhalla, vaikka toiminta on vastoin eläkesäätiö- ja eläkekassatoimintaa ja niin muodoin myös rangaistavaa.

Toivoisimme myös, että ministeriö vielä palaisi jossain vaiheessa lakihankkeeseen että ammattiuurheilijat saisivat niin halutessaan perustaa oman eläkekassan. Asia jäi viime hallituskaudella Heli Backmanin pöydälle ja hän lupasi, että asia tulee kuntoon ennen hallituskauden päättymistä, mutta tunnetuin seurauksin hän ehti vaihtaa työpaikkaa. Asia oli työryhmäraportin toimenpiteistä ainoa joka jäi toteuttamatta. Työryhmä vieläpä päätti, että toteuttamista jatketaan jo lähes valmiiksi kirjoitetun hallituksen esityksen luonnoksen pohjalta. Täydennettävää ja muutettavaa mainittuun hallituksen esitykseen ei ole paljon. Työryhmässä tätä mahdollisuutta kannattivat voimakkaasti kaikki ammattiyhdistysliikkeet ja Elinkeinoelämän keskusliitto siihen saakka, kunnes asian tunteva henkilö jäi eläkkeelle. Asia jäi kummalliseen välitilaan, jossa mahdollisen eläkekassan edellytettiin tarjoavan vakuutuksia myös yksilöurheilijoille, koska vakuutusyhtiöillä ei tällaista velvollisuutta ollut. Annoimme suostumuksen tähän, mutta samalla Finanssiala toivoi, että yksilöurheilijat jätettäisiin asian ulkopuolelle. IORP II -direktiivin säätämisen jälkeen asiantila laissa on selkeytynyt parempaan suuntaan, joten ainakaan laki ei estä eläkekassan myöntävän eläkkeitä myöskään yksilöurheilijoille, joiden asema eräällä tavalla rinnastuu lakisääteisen eläkejärjestelmän YEL-vakuutuksiin.

Lakisääteisiin eläkkeisiin liittyen minulta jäi ilmoittamatta kommentti 3 luvun 10 §:än.

Lain ensimmäistä momenttia tulisi täydentää kahdella sanalla: ”Eläkekassassa hallituksen jäsenen valinta voidaan siirtää seuraavaan **kassankokoukseen tai** edustajiston kokoukseen, jossa hallituksen jäsenten valinta on muutenkin toimitettava.”

Hyvää hiihtolomaa, terveisin

Ismo Heinström
Eläkesäätiöyhdistys - Esy ry
<http://www.elakesaatioyhdistys.fi>
Puh. (09) 6877 4411
tai 041 - 5055 860

Kommentit STM:lle eläkesäätio- ja eläkekassalaista (lisäeläkkeet)

Tarkennuksia ja muutoksia vaativat kohdat

1 luvun 11-12 §

Maksuperusteisissa ja sijoitussidonnaisissa järjestelyissä ei ole edellytetty eikä tarvita vakuutusmatemaattikkoa vastuita laskemaan. Luetteloon pitää lisätä, että myöskään 5 luvun 28 §:ä ei sovelleta. Vastuut vastaavat aina sijoitusten määrää. Toivottavasti tällä lailla ei ole tarkoitus muuttaa käytäntöä.

1 luvun 13 §

Kirjoitetusta ehdotuksesta on pudonnut pois rajauksia IORP II direktiivin soveltamatta jättämisestä alle 100 hengen pieniin eläkelaitoksiin. Samoin siitä on pudonneet pois kaikki pieniä eläkelaitoksia koskevat hallintopykälät.

- Alle 100 vakuutetun laitoksilta ei ole vaadittu fit & proper -vaatimuksia. Pykälän soveltamista ei tule laajentaa siitä, mitä se on voimassa olevassa laissa.
- tehokasta hallintojärjestelmää ei ole vaadittu pieniltä lisäeläkelaitoksilta. Pykälän soveltamista ei tule laajentaa siitä, mitä se on voimassa olevassa laissa.
- Pieniltä eläkelaitoksilta ei ole vaadittu ulkoistamisilmoituksia. Pykälän soveltamista ei tule laajentaa siitä, mitä se on voimassa olevassa laissa.
- Pieniltä eläkelaitoksilta ei ole vaadittu palkka- ja palkkiopolitiikkaa. Pykälän soveltamista ei tule laajentaa siitä, mitä se on voimassa olevassa laissa.

Lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, ei sovelleta myöskään 3 luvun 1, 2, 3, 12-14 §:ä.

Pienille lisäeläkelaitoksille on lisättävä lakiin nykyistä ESL 19 vastaavat kohdat:

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä sekä asiamiehellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Finanssivalvonta myönnä eläkesäatiölle lupaa poiketa tästä.

Johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen eläkesäätio toiminnan tuntemus kuin eläkesäätion toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä asiamiehenä.

2 luvun 5 § 3 momentti

Finanssivalvonta on muuttanut ja jyrkentänyt tulkintaansa siinä, mitä tarkoitetaan muutoksella, joka rajoittaa eläkkeen tulevaa kasvua. Perusteluiksi Finanssivalvonta on esittänyt, että ”harmaalla alueella” asioita on tulkittava vakuutetulle edulliseksi. Finanssivalvonta haluaisi selventää lain pykälän sisältöä ja olemme asiasta periaatteessa samaa mieltä. Selventäminen kuitenkin edellyttäisi sen tekemistä joko virkamiesvoimin tai ministeriön vetämässä pientyöryhmässä.

Tulkinta-apua asiaan on saatavissa mm. perustuslakivaliokunnan ratkaisusta ja käytännöstä. Perustuslakivaliokunta mm. otti asiaan kantaa nykyisen voimassa olevan eläkesäätiölain säätämisen yhteydessä PeVL 22/1995. Ratkaisussa perustuslakivaliokunta selvensi, että suoja koskee vain taloudellista etua, eli järjestelmää ei suojata. Perustuslakivaliokunta myös rinnasti ratkaisussaan eläkesäätiön hallituksen tekemät muutokset lakisääteisiin eläkkeisiin tehtäviin rajoituksiin. ”Eläkesäätiön ratkaisut eivät voi poiketa lakisääteisissä eläketurvajärjestelmissä kulloinkin sovellettavista vähimmäisperiaatteista. Saman käytännön mukaisesti on tähdennettävä, että muutokset eivät saa johtaa kohtuuttomaan lopputulokseen yksittäistapauksissakaan”.

Asiassa onkin paljon yhtymäkohtia lakisääteisiin eläkkeisiin. Lakisääteisissä työeläkkeissä tulevaa etuutta on voitu rajoittaa tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunnan käytännöstä voisi olla saatavissa tukea sille, mitä on pidettävä 5 §:n 3 momentin tarkoittamana tulevana etuutena. Lakisääteisissä työeläkkeissä ansaitun etuuden muuttamiseen on edellytetty perustuslainsäätämisyjärjestystä. Tosin käytäntö on ollut, että ansaittuunkin etuuteen on voitu kajota, jos muutokseen on ollut riittävä siirtymäaika, muutos on koskenut kaikkia yleisesti eikä sen vaikutus kuitenkaan ole ollut yksilötasolla kohtuuton.

Eläkesäätiöiden lisäeläkkeet ovat vahvasti kytköksissä lakisääteisiin eläkkeisiin. Sekä lisäeläke, että lakisääteinen eläke kertyvät samasta työsuhteesta. Monissa eläkesäätiöissä lisäeläke on myös syntynyt siitä, kun julkinen valtion omistama yhtiö on yksityistetty ja lakisääteisen eläkkeen ylittävää palasta on luotu lisäeläke. Näin ollen kysymys on monesti ollut käytännössä samasta eläketurvasta. Perustuslakivaliokunnan tulkinnan mukaan lakisääteinen eläke on jatkopalkkaa. Eipä voi lisäeläkekään muuta olla kuin työsuhteesta realisoituvaa jatkopalkkaa.

2 luvun 6 §

Finanssivalvonta on kiinnittänyt huomiota siihen, että mainitun pykälän olosuhteet ovat muuttuneet nykypäivään nähden. Olosuhteiden muutos on johtanut ankarampaan laintulkintaan. Voimassaolevan lainsäätämisen aikaan kaikilla eläkesäätiöillä oli kattamatonta eläkevastuuta, jolloin momentin soveltaminen oli mahdollista suurelta osin. Nykyinen laki edellyttää, että vastuut ovat katettuna. Muuttuneet olosuhteet ovat siis johtaneet siihen, että 5 §:n 1 ja 2 momenttien vähentämistä voidaan enää käyttää vain tilanteessa, jossa lisäeläkesäätiön karttuneita etuuksia voidaan vähentää vain, kun eläkesäätiö on jo ajautunut alikatetilanteeseen eikä työnantajallakaan ole kykyä täydentää vastuita. Jos ja kun asian muuttamiseen on kynnys, asian voisi kuitenkin selventää, yhdistää ja kirjoittaa uuteen muotoon 5 §:n 1 ja 2 momentteihin.

Erillisenä momenttina asia on turha.

2 luvun 10 §

Tarpeetonta hallintotaakkaa edes pienissä asioissa pitäisi helpottaa niin, että pelkkä toimitusjohtajan allekirjoitus riittäisi Finanssivalvonnan rekisteritietojen muutoksiin. Onko olemassa mitään käytännön syitä sille, että muutoksen tekemiseen edellytetään myös yhden hallituksen jäsenen allekirjoitus?

3 luvun 1 §

Fit & proper -vaatimukset ovat tiukentuneet ja pykälän sisältö on muuttunut siitä, mitä IORP II direktiivin implementoinnissa päätettiin ja kirjoitettiin lakiin. Emme hyväksy muutosta. Tarkoitus oli vain tuoda jo tehdyt muutokset osaksi lakia.

Voimassa olevassa laissa todetaan, että ”Eläkesäätiön toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Eläkesäätiön hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä eläkesäätiön asiamiehellä yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta eläkesäätiön järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallinointiin.”

Voimassa olevan lain sanamuoto vastaa tarkalleen sitä, mitä direktiivissä säädettiin. Sanamuoto on myös selvästi lievempi, kuin mitä edellytetään Solvenssi II direktiivissä, joka koskee henkivakuutusyhtiöitä. Solvenssi II direktiivi edellyttää jokaiselta hallituksen jäseneltä osaamista, mutta IORP II direktiivi ei sitä edellytä. EU:n komissio ja lainsäädäntöelimet ymmärsivät asiaa säätäessään, että työnantajakohtaisille eläkerahastoille ei ole suhteellisuusperiaatteen mukaisesti kohtuullista asettaa samoja vaatimuksia, kuin tuhansia kertoja suuremmille liiketoimintaa harjoittaville vakuutusyhtiöille, jotka myyvät ja tarjoavat palveluitaan asiakkaille ja jotka voivat valita hallitukseen haluamansa henkilöt.

Edellytämme, että säädäntöä ei kiristetä siitä, mitä päätettiin ja sovittiin direktiivin implementoinnin yhteydessä.

Finanssivalvonta on tulkinnut pykälää jo nyt yli sen sanamuodon ohjeellaan ja sitä on sovellettu ankarammin kuin työeläkevakuutusyhtiöissä, joissa hallituksen jäseneltä tosiasiallisesti edellytetään henkilökohtaista hyvää työeläkevakuutustoiminnan tuntemusta ja hallitukselta kokonaisuutena hyvää sijoitustoiminnan tuntemusta. Finanssivalvonta on edellyttänyt, että uusi hallituksen jäsen käy lähtökohtaisesti kahden päivän koulutusjakson saadakseen pätevyyden eläkeasioihin. Vaatimusta on edellytetty myös sijoitusammattilaisilta, jotka täyttävät sijoitusosaamisen vaatimuksen. Tiedämme, että vaatimuksia ei ole tällä tavalla sovellettu työeläkeyhtiöissä.

Lisäksi direktiivin sanamuoto oli, että vaatimuksia sovelletaan vain toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin. On olemassa lukemattomia eläkesäätiöitä, joissa hallituksen varajäsenet tai osa heistä eivät koskaan olleet mukana eläkesäätiön hallituksessa. Näin ollen henkilöt eivät ole koskaan olleet myöskään toiminnasta tosiasiallisesti vastaavia. Silti direktiivin vaatimukset on ulotettu koskemaan myös näitä henkilöitä eikä eläkevakuutustoiminnan tuntemusvaatimuksen tai sijoitustoiminnan osaamisvaatimuksen suhteen ole tehty mitään poikkeuksia, vaikka lain sanamuoto ei edellytä kaikkien (eli myös todellisten sijoitustoiminnan ammattilaisten) hallitsevan eläkevakuutustoiminnan perusteita.

Uudessa laissa ammattitaitovaatimusten noudattamatta jättäminen on myös rangaistu – toisin kuin henkivakuutusyhtiöissä tai työeläkeyhtiöissä. Tämä ei ole mielestämme oikein eikä tasapuolista.

5 luvun 15 §, pysyvän ylikatteen palauttaminen

Vieläkin on voimassa sosiaali- ja terveystieteiden vanha asetus 1352/2006 ylikatteen palauttamisesta, jota Finanssivalvonta on soveltanut. Asetuksen 4 §:ssä luetellaan myös eläkesäätiölain ja vakuutuslainsäädännön jo kumottuja pykäläitä. Asetuksen sisältö tulisi muuttaa tai kumota.

Asetuksessa mainitut kohdat osakkeiden arvostamisesta 70 prosenttiin niiden käyvästä arvosta ja kiinteistöjen arvostaminen 85 prosenttiin niiden käyvästä arvosta johtavat siihen, että yleensä ei muodostu palautettavaa ylikatetta eikä edes osastosiirtoa lakisääteistä eläketurvaa hoitavaan eläkelaitokseen voida tehdä (koska Finanssivalvonta muutti tulkintakäytäntöään myös tämän suhteen). Toimintakulttuuri on peräisin 80-90-luvulta ja ajalta, jolloin eläkevastuut eivät olleet täyteen määrään katettuja eikä sijoitustoiminta ollut kovinkaan kehittynyttä. Sijoitukset saattoivat olla lähes kokonaan työnantajien takaisinlainaamia eikä osakesijoituksia juurikaan ollut.

Nyt asetuksen kiveen hakatut prosenttimäärät johtavat siihen, että pienet eläkesäätiöt ja kassat maksavat usein saman verran tai enemmänkin veroja, kuin suuret työeläkeyhtiöt. Käytäntö johtaa myös siihen, että samoista varoista eläkesäätiöissä ja -kassoissa maksetaan verot kahteen kertaan. Tulisi todella harkita prosenttimäärien ja koko mekanismin tuomista 2000-luvulle.

Ensin eläkesäätiö tai eläkekassa maksaa varoista veron, kun se ei voi siirtää varoja lakisääteiseen osastoon tai palauttaa työnantajalle. Sitten kun tämä siirto todella tehdään, siirrettyistä varoista maksetaan verot uudelleen.

Hämmäntävää on, että veroista välttyisi muuttamalla omaisuuden rahaksi, mutta tämä taas aiheuttaisi muita mittavia ja haitallisia seuraamuksia.

Käsityksemme mukaan finanssivalvontakaan ei vaikuta tyytyväiseltä saadessaan vapaan harkinnan sen suhteen, millä edellytyksillä palautettavaa ylijäämää tulisi laskea.

6 luvun 11 § 2 momentti, 5-kohta

Kohdan mukaan kattamiskelpoista olisi myös muut kohdassa mainitut varat. Asiaa ei kuitenkaan selvennetä perusteluissa, mitä nämä muut varat voivat olla. Kohtaa voisi kehittää sillä tavalla, että muiden tässä kohdassa tarkoitettujen varojen täytyy riskiltään, tuotoltaan ja ominaisuuksiltaan vastata 7 §:ssä tarkoitettuja varoja. Epäselvyyttä voi aiheuttaa sekin, voivatko tässä kohdassa tarkoitettut omaisuuslajit olla sellaista omaisuutta, mitä tarkoitetaan 6 luvun 16 §:ssä. Mielestämme tässä pitäisi sallia myös tämänkaltainen omaisuus.

6 luvun 12 § 1 momentti

Momentti on ankaroitunut siitä, mitä se oli henkivakuutusyhtiöitä koskevassa laissa ja mikä oli hallituksen esityksen luonnos.

Alkuperäinen kirjoitusasu mahdollisti, että rahastoa ei tarvinnut pilkkoa jos se sijoitti vähemmän kuin 30 % varoistaan muihin kuin 8-10 §:ssä mainittuihin varoihin, vaan rahaston saattoi kokonaisuudessaan sijoittaa mainittuihin ryhmiin. On huomattava, että sijoitusrahastot kuitenkin noudattavat sijoitusrahastolainsäädäntöä, joka myös monin osin rajoittaa sitä, mitä ja minkälaisia varoja sijoitusrahastoon voidaan lukea.

6 luvun 16 §

IORP II direktiivissä ei suoraan ollut säännöstä, paljonko eläkesäätiöiden ja kassojen prosentuaalisesti annetaan sijoittaa säänneltyjen markkinoiden ulkopuolelle. Ministeriön päätöksellä vahvistettiin prosenttimääräksi 10 %.

Elinkeinoelämän Keskusliitto sanoi, että prosenttimäärä voisi olla suurempikin ja Finanssivalvonta olisi halunnut yhdistää pykälän nykyiseen eläkesäätiöiden 25 prosentin osuuteen, johon on voinut sijoittaa muita kuin kattamisvaatimuksen alaisia sijoituksia. Tämä olisi kuitenkin edelleen vähentänyt nykyäänkin suppeaa mahdollisuutta sijoittaa OECD-markkinoiden ulkopuolelle (vain 15 %), joten emme silloin voineet suostua Finanssivalvonnan tekemään ehdotukseen.

Uudessa laissa mainittu 25 %:n ulkopuolinen erä (nykyisen eläkesäätiölain 47 l § ja 47 m §) sisällytetään samojen kattamisvaatimusten alle kuin tähän saakka määrää koskenut 75 %:n omaisuus. Muutos tarkoittaa käytännössä rajoituksia voimassa olleisiin ja ainakin ennen 2019 voimassa olleita säännöksiä. Esimerkiksi ainakin vielä 2018 eläkesäätiö saattoi lukea jotain sellaista varallisuutta mainittuihin ryhmiin, joka ei mahtunut muuhun 75 %:n ryhmään.

Nyt kun lakiin kirjoitettiin IORP II direktiivin johdosta säänneltyjen markkinoiden ulkopuolelle sijoittamista ESL 47 p § (voimassa oleva laki) jäi samalla lisäämättä sama pykälä esimerkiksi 47 l § ja 47 m §:n luetteloihin ja tarkentamatta, että Finanssivalvonta voisi tästä huolimatta poikkeusluvalla antaa luvan kattaa eläkevastuuta myös yli sen, mitä prosenttimääräinen 6 luvun 16 § sallii (voimassa olevan lain ESL 47 O §). Tämä tuli Finanssivalvonnalle itselleenkin yllätyksenä ja vasta joulukuussa 2019 havaittiin, että heillä ei enää ollut mahdollisuutta antaa poikkeusluvallakaan eläkesäätiön kattaa säänneltyjen markkinoiden ulkopuolista omaisuutta enempää kuin 10 prosenttia. Eläkesäätiö oli kuitenkin tähän saakka aina saanut ja hakenut Finanssivalvonnalta luvan tähän.

Esimerkiksi mainitussa tapauksessa kysymyksessä on erittäin tuottava ja arvokas omaisuus, eli Pohjolan Voiman osakkeet, jotka tuottavat kiinteää 6 prosentin tuottoa. Nyt eläkesäätiö ei voi käyttää tätä arvokasta omaisuutta eläkevastuun kattamiseen eikä sillä ole mitään järkeviä keinoja saada katteeseen laissa säädettyä hyväksyttävää omaisuutta. Eläkesäätiöllä on siis omaisuutta yli vastuuvelan, mutta omaisuudella ei saa kattaa vastuuvulkaa pykälän vuoksi ja eläkesäätiö joutui alikatettilanteeseen.

Mainitut Pohjolan Voiman osakkeet koskevat sekä vesivoimaa, että ydinvoimaa. Toivomme, että lakiin vähintäänkin kirjoitettaisiin Finanssivalvonnalle mahdollisuudet antaa asiasta poikkeuslupa niin kuin aikaisemminkin, mutta mieluummin myös niin, että näitä arvokkaita varoja voitaisiin hyväksyttävällä tavalla lukea katteeseen ilman toistuvia poikkeuslupahakemuksia, jotka aiheuttavat vain kustannuksia ja hallinnollista taakkaa sekä eläkesäätiölle että Finanssivalvonnalle.

Muotoiltu 7 §:n 3 momentti ei salli poikkeusluvan antamista, koska pykälässä todetaan, että varojen on oltava muita kuin 7 §:ssä mainittuja. Toivomme asiaan muutosta, mahdollisen määräajan pidentämistä ja mieluiten mahdollisuutta saada lukea varat muulla tavoin hyväksyttävästi katteeseen.

6 luvun 19 §

Ehdotettu pykälä tulisi edelleen kaventamaan kohtuuttomasti voimassa olevia mahdollisuuksia sijoittaa säänneltyjen markkinoiden ulkopuolisiin osakkeisiin, jotka kuitenkin ovat luonteeltaan poikkeuksellisia riskin ja tuoton suhteen. Aiemmin esimerkkinä mainitut arvokkaat eläkesäätiön omistamat Pohjolan Voiman arvokkaat osakkeet eivät olisi enää katekelpoisia kuin 2 %:n osuudelta. Ennen IORP II-direktiiviä niillä voitiin kattaa Finanssivalvonnan suostumuksella jopa 20 % vastuuvulasta. Pykäläviittausten putoamisen johdosta määrä putosi 10 %:iin ja tällä lailla rajoitus laskisi määrän lähes merkityksettömään 2 %:iin. Tilanne vaikuttaa kohtuuttomalta.

Pykälää ei pitäisi soveltaa 16 §:n mukaisiin sijoituksiin ja vähintäänkin Finanssivalvonnalle tulisi antaa mahdollisuus poikkeusluvalla lukea omaisuutta enemmänkin katteeseen. Esimerkiksi toistamalla jotain sen kaltaista, mitä on sanottu 7 §:n 3 momentissa. ”Kun omaisuus tuotoiltaan ja riskiltään vastaa..”

Jos mikään muu ei onnistu, on pykälään ainakin saatava pitkä siirtymisaika, mutta toivomme ministeriöltä ymmärrystä tähän asiaan.

7 luvun 6 §

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle pyynnöstä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys. Tämä selvitys on jo muiden säännösten nojalla julkistettava, joten tarpeelle säätää, että vakuutetulla on oikeus saada asiakirja pyynnöstä, ei ole olemassa perusteita ja voisi harkita mainitun erillisen säännöksen yhdistämistä tai poistamista.

KIRJOITETUN LAIN JA PERUSTELUIDEN VÄLINEN RISTIRIITA JA KORJAAMISTA VAATIVAT PERUSTELUT

2 luvun 3 §

Lain perusteluissa on virhe ja kirjoitetun ymmärtää väärin. Tarkoitus on ollut säätää, että eläkelaitos täyttää lain edellyttämän 30 henkilön rajan, jos sillä on yhteensä 30 vakuutettua tai eläkeläistä. Nyt perusteluissa lukee, että säännöissä voidaan määrätä, että on oltava vähintään 30 vakuutettua ja 30 eläkkeensaajaa. Tästä saa helposti käsityksen, että pitää olla sekä 30 vakuutettua että 30 eläkkeensaajaa.

Käytännössä asiassa ei ole muutosta nykykäytäntöön. Voimassa olevan lain mukaan eläkeläiset on vain tullut säännöissä lukea toimintapiiriin ja näin heidät on voitu lukea vähimmäismäärään. Uusi laki siis hieman helpottaa käytäntöjä.

3 luvun 1 §

Lain perusteluihin on kirjoitettu, että vaihtoehtoisesti riittää että, hallituksen palveluksessa olevilla on sijoitustoiminnan asiantuntemus. Asia on vastoin pykälää.

KIRJOITUSVIRHEET JA KUOLLEET PYKÄLÄT

1 luvun 14 § 1 momentti

Käytännössä ja teoriassa säännös on täysin tarpeeton ja tulee jäämään kuolleeksi kirjaimeksi. Yksikään yhteisö ei vapaaehtoisesti aseta itseään massiivisen sääntelyn ja raportoinnin alle (on osoittautunut, että kysymys on todella työllistävästä ja laajasta sääntelystä sekä raportoinnista). Monet voivat vapaaehtoisesti noudattaa yksittäisiä säännöksiä osana hyvää hallintoa, mutta tilanne, että pieni (alle 100 vakuutettua) yhteisö ilmoittaisi vapaaehtoisesti noudattavansa kaikkea direktiivin pakollista raportointia, sääntelyä rangaistuksen uhalla on aivan mahdoton.

4 luvun 2 § 3 momentti

Maksuperusteisella järjestelyllä ja sijoitussidonnaisella järjestelyllä ei ole vastuovelka-mielessä mitään eroa. Kummassakin järjestelyssä sijoitusvarojen määrä on sama kuin vastuuelan määrä. Kummassakin järjestelyssä sijoitusvaroista vähennetään myös kulut.

Jos maksuperusteinen järjestely halutaan erottaa sijoitussidonnaisesta järjestelystä, tulisi käydä selville mitä eroja järjestelyiden kesken on. Tarkoitetaanko maksuperusteisella järjestelyllä järjestelyä, jossa työnantaja tai eläkelaitos on voinut myös taata jonkun osan eläke-etuudesta. Silloin maksuperusteisella järjestelyllä tarkoitettaisiinkin sekamuotoista hybridijärjestelyä eikä se mitä momentissa todetaan vastuuelasta, pitäisi paikkaansa.

5 luvun 12 §

Tietääkseni yhdelläkään lisäeläkekassalla ei ole jälleenvakuutusta enkä tiedä sellaista koskaan olleenkaan. Suurella varmuudella pykälä koskee muita vakuutuskassoja kuin lisäeläkkeitä myöntäviä, koska niiden etuudet eivät ole täyteen saakka rahastoituja. Eläkekassoilla laki edellyttää jo vastuiden laskemista turvaavalla diskonttokorolla.

Etuusperusteisia lisäeläkekassojakin on vain kolme, joista yhdessä työnantajalla ei ole lisämaksuvelvollisuutta. Niissä, joissa työnantajalla on lisämaksuvelvollisuus, on myös käytössä indeksikorotusvastuut 0-8 % vastuun päälle ja kuormitusosa 2-5 % vastuun päälle. Lisäksi eläkekassoissa on pakollinen vararahasto ja tyypillisesti myös muuta omaa pääomaa. Lisäksi eläkekassojen työnantajat ovat suurtyönantajia: Kesko ja Valio.

Pykälä on jokseenkin turha ja jää kuolleeksi kirjaimeksi. Toivoisimme, että lakia selkeytettäisiin ja selvästi kuolleet pykälät poistettaisiin laista.

5 luvun 19 §

Henkivakuutusluokkaa 2 ei voida soveltaa eläkesäätiö- ja eläkekassatoimintaan. Toiminta ei täytä soveltamisalan 1 luvun 1 §:n vaatimuksia. Henkivakuutusluokka on vakuutus avioliiton ja syntymän varalta. On ristiriitaista, että laki kieltää eläkesäätiöitä ja kassoja harjoittamasta henkivakuutusluokka 2:ssa mainittua toimintaa rangaistuksen uhalla, mutta laissa on määräys siitä, kuinka vakavaraisuuspääoma tällaista toimintaa harjoittavalle eläkesäätiölle ja -kassalle lasketaan.

Kohta jää kuolleeksi kirjaimeksi.

5 luvun 20 §

Henkivakuutusluokka 3 käsittelee pelkästään sijoitussidonnaisia vakuutuksia. Sitä ei voida soveltaa yhteenkään etuusperusteiseen järjestelyyn.

5 luvun 22 §

Eläkesäätiöt ja eläkekassat eivät voi myöntää kapitalisaatiosopimuksen kaltaisia vakuutuksia. Pykälä on täysin tarpeeton ja lain soveltamisalan vastainen.

5 luvun 23 §

On valitettavaa, että ei ole kiinnitetty huomiota siihen seikkaan, että eläkesäätiöillä ja eläkekassoilla ei voi olla vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 mukaisia etuja. Laki ei niitä mahdollista. Se on vastoin soveltamisalaa ja aiheuttaisi lain mukaisen rangaistuksen. Toiminta ei täytä lain 1 luvun 1 §:n soveltamisalan edellytyksiä.

Vahinkovakuutusluokka 1 sisältää tapaturmat. Eläkesäätiöt ja -kassat eivät myönnä kiinteitä rahallisia korvauksia tai etuuksia työtapaturmien tai ammattitautien johdosta, eikä korvauksia matkustajille aiheutuneista vammoista.

Vahinkovakuutusluokka 2 sisältää sairauden. Eläkesäätiöt tai kassat eivät myönnä korvauksia sairauden perusteella.

Katso laki vakuutusluokista 526/2008.

6 luvun 3 § 3 momentti

Lienee mahdottomuus, että vastuuelan katteena olevan omaisuuden arvo laskettaisiin eläkesäätiöillä ja -kassoilla eri perustein. Omaisuus olisi myös jotain sellaista, jota kaikki muut vakuutustoimintaa harjoittavat laitokset voivat käyttää vastuuelkansa katteena.

On vakiintuneet käytännöt omaisuusarvojen laskemisesta käypään arvoon ja tapa vastaa finanssi- ja vakuutusmarkkinoiden käytäntöä. Ei voi mitenkään tulla kysymykseen, että Finanssivalvonta yksittäistapauksessa määräisi jonkun lisäeläkekassan omaisuuden käyvästä arvosta poiketen, kun sama omaisuus on ja voi olla käytössä muilla vakuutus- ja eläkelaitoksilla mukaan lukien eläkesäätiöt.

On lisäksi otettava huomioon, että lisäeläkkeitä myöntäviä ja etuusperusteisia järjestelyjä, joissa työnantaja vastaa eläkekassan velvoitteista on vain (Kesko ja Valio).

Miksi täysin tarpeetonta ja kuollutta momenttia ei poisteta laista ja tehdä harkintaa onko sen soveltamiselle olemassa mitään edellytyksiä?

Ismo Heinström

Eläkesäätiöyhdistys